

Rekenhof

Ontwerpordonnanties houdende
de aanpassing van de begrotingen
voor het jaar 2013 en de begrotingen
voor het jaar 2014 van de
Gemeenschappelijke
Gemeenschapscommissie

INHOUD

INLEIDING	3
DEEL I– ONTWERPEN VAN AANPASSING VAN DE BEGROTINGEN VOOR HET JAAR 2013	4
1. EFFECTEN VAN DE AANPASSING OP HET BEGROTINGSSALDO	4
2. ONTWERP VAN AANPASSING VAN DE MIDDELENBEGROTING	5
3. ONTWERP VAN AANPASSING VAN DE ALGEMENE UITGAVENBEGROTING	7
3.1. Algemeen overzicht	7
3.2. Analyse van de belangrijkste wijzigingen	7
3.3. Investeringskredieten voor de gezondheidssector: stand van zaken	9
3.4. Uitstaand bedrag van de vastleggingen	10
4. NALEVING VAN DE BEGROTINGSDOELSTELLING VAN DE GEMEENSCHAPPELIJK GEMEENSCHAPSCOMMISSIE	10
4.1. Doelstellingen en begrotingstrajecten voor België en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie	10
4.2. Berekening van het vorderingensaldo	11
DEEL II – ONTWERPBEGROTINGEN VOOR HET JAAR 2014	12
1. BEGROTINGSSALDO	12
2. ONTWERP VAN MIDDELENBEGROTING	13
3. ONTWERP VAN ALGEMENE UITGAVENBEGROTING	14
3.1. Algemeen overzicht	14
3.2. Analyse van de belangrijkste wijzigingen	14
3.3. Beschikbaar gedeelte van de ordonnantie	17
3.4. Uitstaand bedrag van de vastleggingen	18
4. NALEVING VAN DE BEGROTINGSDOELSTELLING VAN DE GEMEENSCHAPPELIJK GEMEENSCHAPSCOMMISSIE	18
4.1. Doelstellingen en begrotingstrajecten voor België en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie	18
4.2. Berekening van het vorderingensaldo	19

Inleiding

In het raam van zijn informatieopdracht inzake begrotingsaangelegenheden en ter uitvoering van de bepalingen van artikel 29 van de organieke ordonnantie van 21 november 2006 houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle, bezorgt het Rekenhof de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie zijn opmerkingen en commentaar over de ontwerpen van aanpassing van de begrotingen van het jaar 2013 en over de ontwerpbegrotingen voor het jaar 2014.

Deel I – Ontwerpen van aanpassing van de begrotingen voor het jaar 2013

1. EFFECTEN VAN DE AANPASSING OP HET BEGROTINGSSALDO

De ontwerpen van aanpassing van de middelenbegroting en van de algemene uitgavenbegroting voor het jaar 2013 leiden tot het volgende begrotingssaldo¹:

Tabel 1 – Bepaling van het begrotingssaldo 2013

Begrotingssaldo 2013	Initiële begroting	Ontwerp van aanpassing	Ontwerp van aangepaste begroting
Ontvangsten (1)	89.509	-1.481	88.028
Uitgaven (vereffeningskredieten) (2)	92.799	-192	92.607
Brutobegrotingssaldo (3)=(1)-(2)	-3.290	-1.289	-4.579

In vergelijking met de initiële begroting verminderen de ontvangstenramingen met 1,5 miljoen euro (-1,7%) en dalen de uitgavenmachtigingen (vereffeningskredieten) met 0,2 miljoen euro (-0,2%).

Daaruit volgt dat het begrotingstekort *ex ante* met 1,3 miljoen euro stijgt, van -3,3 miljoen euro naar -4,6 miljoen euro.

¹ Alle cijfers in de tabellen in dit verslag zijn in duizend euro, tenzij anders aangegeven.

2. ONTWERP VAN AANPASSING VAN DE MIDDELENBEGROTING

Tabel 2 – Aangepaste ontvangstenramingen

Omschrijving artikel	Realisaties 2012	Initiële begroting 2013	Ontwerp aanpassing 2013	Vershil t.o.v. initiële begroting 2013	Vershil t.o.v. initiële begroting 2013
29.01 Creditinteressen en meerwaarden ontvangen gedurende het lopende jaar die voortvloeien uit de kassaldi en beleggingen	1.742	250	150	-100	-40,0%
38.01 Terugbetalingen door de privé-organismen en instellingen van ten onrechte gedane betalingen	0	0	0	0	
38.02 Terugbetalingen door het C.M.D.C.	3	2	2	0	0,0%
46.01 Dotatie van de centrale overheid bedoeld bij artikel 65 van de bijzondere wet van 16 januari 1989	38.199	38.735	38.386	-349	-0,9%
46.02 Dotatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn)	19.457	19.847	19.847	0	0,0%
46.03 Dotatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor de lasten voortkomend uit de splitsing van de provincie Brabant	21.841	22.022	22.405	383	1,7%
46.04 Dotatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ingevolge het akkoord met de non-profit sector voor de periode 2001-2005	6.866	7.003	7.003	0	0,0%
46.05 Dotatie van de federale overheid voor de financiering van de taalpremies	0	0	85	85	
06.02 Diverse opbrengsten	181	150	150	0	0,0%
76.30 Verkoop van bestaande gebouwen	0	1.500	0	-1.500	-100,0%
Totaal	88.289	89.509	88.028	-1.481	-1,7%

Het ontwerp verlaagt de ontvangstenramingen met 1,5 miljoen euro (-1,7 %) tot 88,0 miljoen euro. Die daling is voornamelijk toe te schrijven aan de schrapping van de 1,5 miljoen euro geraamde ontvangsten uit de verkoop van het gebouw aan de Handelskaai (die verkoop wordt doorgeschoven naar 2014). Verder dalen de geraamde ontvangsten van de federale dotatie met 0,3 miljoen euro, door de bijstelling van de inflatieparameter². Ten slotte werden ook de geraamde ontvangsten uit creditinteressen en meerwaarden naar beneden bijgesteld³.

² De federale dotatie wordt jaarlijks geïndexeerd. In de economische begroting van het Federaal Planbureau van 7 februari 2013 werd die parameter voor 2013 naar beneden bijgesteld (van 1,8% naar 1,0%). De laatste economische begroting, gepubliceerd op 14 september 2013, raamt de inflatie voor 2013 voorlopig op 1,2%.

³ Eind oktober 2013 bedroegen die ontvangsten 92 duizend euro. De sterke daling in vergelijking met de uitvoering 2012 die blijkt uit de bovenstaande tabel, is te verklaren door de uitzonderlijk hoge intresten van 1,6 miljoen euro in 2009, 2010, 2011 en 2012 op de in oktober 2009 aangekochte lineaire obligaties (OLO) van 20 miljoen euro (looptijd vier jaar). Die interesten waren zo hoog omdat de OLO voor 3,7 miljoen euro boven pari werden aangekocht. Zoals het Rekenhof opmerkte werden de uitgaven voor die aankoop boven pari echter ten onrechte niet voorzien in de uitgavenbegroting.

Daartegenover staat een stijging met 0,4 miljoen euro van de *Dotatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor de lasten voortkomend uit de splitsing van de provincie Brabant*, waarmee in bijkomende middelen werd voorzien voor de winterhulp aan daklozen. Daarnaast werd ook 85 duizend euro ingeschreven voor de nieuwe federale toelage voor de taalpremie.

3. ONTWERP VAN AANPASSING VAN DE ALGEMENE UITGAVEN- BEGROTING

3.1. Algemeen overzicht

Het ontwerp verhoogt de vastleggingskredieten met 0,7 miljoen euro (+0,8%) en schroeft de vereffeningskredieten⁴ terug (-0,2%) tot 97,1 en 92,6 miljoen euro.

De volgende tabel detailleert die ramingen naargelang het soort kredieten, per organisatieafdeling, alsook de realisaties van het jaar 2012 zoals die door de administratie werden meegeedeeld.

Tabel 3 – Uitgavenkredieten van het ontwerp van aangepaste begroting 2013

Vastleggingskredieten	Verwezenlijkingen 2012	Initiële begroting 2013	Ontwerp van aangepaste begroting 2013	Vershil	Vershil in %
Afdeling 00 – Kabinetten en Raad	1.412	1.439	1.439	0	0,0%
Afdeling 01 – Algemene uitgaven van de administratie	5.065	7.985	5.894	-2.091	-26,2%
Afdeling 02 – Gezondheid	28.113	27.975	28.364	389	1,4%
Afdeling 03 – Bijstand aan personen	55.498	59.003	61.452	2.449	4,2%
TOTAAL	90.088	96.402	97.149	747	0,8%

Vereffeningskredieten	Verwezenlijkingen 2012	Initiële begroting 2013	Ontwerp van aangepaste begroting 2013	Vershil	Vershil in %
Afdeling 00 – Kabinetten en Raad	1.049	1.439	1.439	0	0,0%
Afdeling 01 – Algemene uitgaven van de administratie	4.748	8.029	5.809	-2.220	-27,6%
Afdeling 02 – Gezondheid	19.822	23.619	24.357	738	3,1%
Afdeling 03 – Bijstand aan personen	60.057	59.712	61.002	1.290	2,2%
TOTAAL	85.675	92.799	92.607	-192	-0,2%

3.2. Analyse van de belangrijkste wijzigingen

De belangrijkste kredietevoluties worden hierna becommentarieerd.

3.2.1. Afdeling 01 – Algemene uitgaven van de administratie

De vastleggings- en de vereffeningskredieten in het enige programma – *Bestaansmiddelen* – van de afdeling 01 worden met meer dan een kwart teruggeschoefd (respectievelijk -2,1 miljoen euro en -2,2 miljoen euro). Die dalingen vloeien hoofdzakelijk voort uit de

⁴ Kredieten bestemd voor de aanzuivering van de vastleggingen die werden gedaan tijdens het jaar zelf of tijdens de voorgaande jaren.

schrapping van de kredieten die in de initiële begroting waren ingeschreven voor de aankoop⁵ (1,5 miljoen euro) en de inrichting⁶ (0,6 miljoen euro) van het « Bico-Huis ».

3.2.2. Afdeling 02 - Gezondheid

De vastleggingskredieten binnen deze afdeling zijn in beperkte mate gestegen met 1,4% en de vereffeningskredieten met 3,1%. De grotere toename van de vereffeningskredieten vindt haar oorsprong in het feit dat een deel van die kredieten (446 duizend euro) bestemd is voor het dekken van de vastleggingen van voorgaande jaren. Voor het overige dienen de bijkredieten voor het indexeren van de enveloppes voor de diensten voor geestelijke gezondheidszorg.

3.2.3. Afdeling 03 – Bijstand aan personen

De vastleggings- en de vereffeningskredieten in de afdeling 03 stijgen respectievelijk met 4,2% en 2,2%. De belangrijkste stijgingen zijn terug te vinden in de volgende programma's:

- in programma 04 – *Geestelijke gezondheidszorg* stijgen de kredieten voor toelagen aan privéverenigingen die nachtasiel en dringende opvang aanbieden⁷ met 1.803 duizend euro aan vastleggingen en met 393 duizend euro aan vereffeningen. De bijkomende middelen voor de vastleggingen zijn deels bestemd voor de financiering van de verlenging van de winterhulp 2012-2013 (383 duizend euro), waarvoor ook in bijkomende vereffeningskredieten⁸ is voorzien, en deels voor de winterhulp 2013-2014 (1.420 duizend euro waarvan 1.100 duizend euro voor de Samusocial). Ter herinnering: de initiële begroting omvatte daarvoor geen vastleggingskredieten; de bijbehorende vereffeningen zullen worden gedragen door de kredieten van de begroting 2014.
- in programma 05 – *Beleid ten voordele van de gehandicapte personen* hebben de kredietverhogingen (+468 duizend euro vastleggingen en +449 duizend euro vereffeningen) voornamelijk betrekking op uitgaven voor toelagen aan erkende instellingen (+404 en +385 duizend euro)⁹ om het hoofd te bieden aan de herwaardering van de erkenningscategorieën voor het Verblijfscentrum voor Doven en Slechthorenden.
- in programma 06 – *Openbare centra voor maatschappelijk welzijn* is 62 duizend euro aan vastleggings- en aan vereffeningskredieten toegekend aan een nieuwe basisallocatie (BA 03.6.3.12.01 – *Tenlasteneming van de uitgaven voor het bijzonder onderstandsfonds*). Met die kredieten zullen de facturen worden betaald van het vroegere *Speciaal Onderstandsfonds*, dat werd opgeheven door de ordonnantie van 13 mei 2004¹⁰.
- in programma 07 – *Investeringskredieten* zijn de investeringskredieten bestemd voor de sector *Bijstand aan personen* als volgt gestegen: +90 duizend euro aan vastleggingen in de sector van de onthaalhuizen (bijstand aan daklozen)¹¹ met het oog op een eenmalige financiële tegemoetkoming (buiten investeringsplan) voor renovatiewerken; +200 duizend euro aan vereffeningen, waarvan telkens 100 duizend euro naar de rusthuizen en naar de sector van de gehandicapten gaat. De meerjarenplannen voor investeringen in

⁵ BA 01.01.71.30.

⁶ BA 01.01.12.02.

⁷ BA 03.4.1.33.01.

⁸ Het verschil van 10 duizend euro wordt niet verklaard in de verantwoordingsdocumenten. De uitgave in kwestie wordt volledig ten laste genomen door de gewestelijke dotatie op te trekken.

⁹ BA 03.2.1.33.01.

¹⁰ Ordonnantie tot opheffing van de wet van 27 juni 1956 betreffende het Speciaal Onderstandsfonds.

¹¹ BA 03.7.1.51.01.

de rusthuissector (2008-2015) en in de gehandicaptensector (2009-2013) werden op 18 juli 2013 geactualiseerd.

3.3. Investeringskredieten voor de gezondheidssector: stand van zaken

Artikel 4 van het beschikkend gedeelte van het ontwerp van ordonnantie houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het jaar 2013 bepaalt « *De niet-gebruikte vastleggings- en vereffeningskredieten van vorige jaren, opgenomen in de door het Verenigd College goedgekeurde bouwkalenders, mogen ten belope van maximum 6.000.000 euro worden heringeschreven* ». In de initiële begroting beliepen die bedragen respectievelijk 16 miljoen euro en 10 miljoen euro.

Voor het vijfde opeenvolgende jaar belopen die bedragen in de aangepaste begroting 6,0 miljoen euro.

In zijn vorige verslagen benadrukte het Rekenhof dat die machtiging indruist tegen de prerogatieven van de Verenigde Vergadering, aangezien ze het Verenigd College toelaat de totale vastleggings- en vereffeningskredieten met (maximaal) 6 miljoen euro op te trekken zonder de Verenigde Vergadering daarvan op de hoogte te brengen. Het Rekenhof precieerde dat het gebruik van zo'n machtiging een negatieve impact zou kunnen hebben op het vorderingensaldo van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. Ze is vooralsnog niet toegepast.

De volgende tabel schetst de investeringskredieten voor de gezondheidssector en de aanwending ervan in de periode 2011 tot 2013.

Tabel 4 – Aanwending van de investeringskredieten – Gezondheidssector

Investerin- gen ge- zondheid		2011			2012			2013		
		Kredie- ten	Aan- wen- ding	%	Kredie- ten	Aan- wen- ding	%	Initiële kredie- ten	Aanwen- ding op 31/10/13	%
BA 02.5.1.01.00	b*	15.490	14.511	93,7%	15.475	12.140	78,4%	15.610	15.201	97,4%
	c*	20.000	17.164	85,8%	20.000	19.901	99,5%	20.000	3.998	20,0%
BA 02.5.1.02.01	b	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	c	84.000	84.000	100,0%	-	-	-	-	-	-

* b: vereffeningskredieten – c: vastleggingskredieten

In 2012 werd 99,5% van de beschikbare kredieten vastgelegd, tegenover 85,8% het voorgaande jaar. Op 31 oktober 2013 beliep het percentage vastleggingen nog maar 20%, tegenover 94,9% op 31 oktober 2012.

De vereffeningskredieten werden in 2011 en in 2012 voor respectievelijk 93,7% en 78,4% aangewend. Op 31 oktober 2013 beliep het aanwendingspercentage al 97,4% (tegenover 71,0% het voorgaande jaar). Het ritme van de vereffeningen lijkt dat van de vastleggingen dus voorbij te steken.

De in de begroting 2011 ingeschreven kredieten voor de prefinanciering van de infrastructuurwerken waaraan een vaste subsidiebelofte is gekoppeld, werden integraal vastgelegd op 28 december 2011. Ter herinnering: het ritme van de vereffeningen van die subsidies zal hetzelfde zijn als het ritme dat momenteel al wordt toegepast voor de ziekenhuisbouwka-

lenders 2008-2019. Er werd in 2011 dus een boekhoudkundig uitstaand bedrag van 84 miljoen euro¹² geregistreerd dat in principe overeenkomstig de bovenvermelde bouwkalender moet worden aangezuiverd.

Op 10 oktober 2013 keurde het Verenigd College een besluit goed dat de regels bepaalt voor de financiële tegemoetkoming van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie in de bouw, de uitbreiding, de verbouwing, de uitrusting en de apparatuur van ziekenhuizen en psychiatrische verzorgingstehuizen. Naast de toekenning van een subsidie kan de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie ook een waarborg verlenen op het saldo van het subsidieerbaar bedrag dat niet door de tegemoetkoming wordt gedekt. Die regels gelden voor werken waarvoor de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie vooraf al een prefinanciering heeft toegekend.

In dat kader verleende het Verenigd College op 29 november 2012 een waarborg ten belope van 74,5 miljoen euro aan een lening die de ziekenhuisgroep Chirec bij de Europese Investeringsbank afsloot om er de bouw van een nieuw ziekenhuis op de site Delta mee te financieren.

3.4. Uitstaand bedrag van de vastleggingen

De vermoedelijke stijging van het uitstaande bedrag van de vastleggingen in 2013 (het verschil tussen de vastleggingskredieten en de vereffeningskredieten) wordt van 3,6 miljoen euro in de initiële begroting opgetrokken naar 4,5 miljoen euro in de aanpassing van de begroting, voornamelijk wegens het verschil van 1,4 miljoen euro tussen de vastleggings- en vereffeningskredieten ingeschreven voor het programma voor de daklozen (cf. punt 3.2.3), dat gedeeltelijk wordt gecompenseerd door de toevoeging van vereffeningskredieten op afdeling 02 voor de betaling van facturen van voorgaande jaren.

Op 30 september 2013 beliep het totale uitstaande bedrag 127,1 miljoen euro (43,1 miljoen euro zonder de prefinanciering van ziekenhuisinfrastructuur), waarvan 112,7 miljoen euro (28,7 miljoen euro zonder de prefinanciering) voor de investeringen in de sector *Gezondheid* en 3,6 miljoen euro voor de investeringen in de sector *Bijstand aan personen*.

Volgens de door het Rekenhof verkregen inlichtingen bedroeg het saldo van de centraliserende rekenplichtige van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie 46,7 miljoen euro op 15 november 2013.

4. NALEVING VAN DE BEGROTINGSDOELSTELLING VAN DE GEMEENSCHAPPELIJK GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

4.1. Doelstellingen en begrotingstrajecten voor België en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

België heeft zich in zijn stabiliteitsprogramma voor de periode 2013-2016 - dat door de federale ministerraad van 26 april 2013 werd goedgekeurd na overleg met de gemeenschappen en de gewesten - ertoe verbonden het structureel tekort voor 2013 met 1% te verminderen ten opzichte van 2012, tot -1,8 % van het BBP. Door die structurele inspanning zou een vorderingensaldo van -2,5% kunnen worden gehaald. Via bijkomende eenmalige maatregelen (om de schuldgraad te verminderen) zou dat vorderingensaldo nog kunnen worden verbeterd tot 2,15%.

¹² CHU Bordet: 34,3 miljoen euro; CHIREC: 49,7 miljoen euro.

Voor de middellange termijn en gelet op de verslechtering van de economische vooruitzichten voor de komende jaren beoogt het stabiliteitsprogramma 2013-2016 tegen 2015 een nominaal begrotingstekort van -0,8 % van het bbp en een structureel begrotingssaldo dat weer in evenwicht is. De door de Europese Unie vastgelegde doelstelling op middellange termijn (MTO – *Medium Term Objective*), namelijk een overschot van 0,75 % van het BBP in structurele termen, zou in 2016 worden bereikt.

Op 21 juni 2013 heeft de Europese Raad nochtans een beslissing genomen waarin het België aanmaant de nodige maatregelen te nemen om het buitensporig tekort aan te pakken. Het overlegcomité heeft op 2 juli 2013 akte genomen van die beslissing en heeft ingestemd met de vastlegging van de doelstellingen voor entiteit I en entiteit II in 2013.

Binnen entiteit II verbinden de gemeenschappen en de gewesten zich ertoe de doelstellingen inzake het maximumtekort na te leven die overeenstemmen met de trajecten die ze voor zichzelf hebben uitgetekend.

De doelstelling van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie is in dat akkoord niet opgenomen. Het Verenigd College had voor het jaar 2013 beslist niet uit te komen boven een tekort van 1,3 miljoen euro.

4.2. Berekening van het vorderingensaldo

Aangezien de begroting van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie geen kosten van aflossingen van leningen en van verrichtingen inzake kredietverleningen en deelnemingen bevat, moeten slechts een beperkt aantal correcties gebeuren om van het begrotingssaldo tot het vorderingensaldo te komen.

Tabel 5 – Berekening van het vorderingensaldo

Vorderingensaldo	Initiële begroting 2013	Ontwerp van aanpassing 2013
Ontvangsten	89.509	88.028
Uitgaven	92.799	92.607
Begrotingssaldo	-3.290	-4.579
<i>Onderbenuttingen</i>	<i>1.990</i>	<i>3.279</i>
Vorderingensaldo	-1.300	-1.300

De initiële begroting 2013 sloot met een begrotingstekort van 3,3 miljoen euro. Het ontwerp van aanpassing van de begroting doet dat tekort toenemen tot 4,6 miljoen euro.

Om een vorderingensaldo van -1,3 miljoen euro in 2013 te kunnen handhaven, heeft het Verenigd College het bedrag van de correctie bij wijze van onderbenuttingen van kredieten in de aanpassing met 1,3 miljoen euro opgetrokken tot 3,3 miljoen euro (3,55%).

Dat percentage lijkt realistisch in het licht van het percentage van niet-uitvoering dat in 2012 werd vastgesteld (6,4%), maar het ligt hoger dan het in de rekeningen vastgestelde percentage van de jaren 2011 (3,2%) en 2010 (2,7%).

Aangezien geen machtiging tot lening werd gevraagd, zal het vorderingsaldo door de thesaurie worden gedekt.

Deel II – Ontwerpbegrotingen voor het jaar 2014

1. BEGROTINGSSALDO

De ontwerpen van middelenbegroting en van algemene uitgavenbegroting voor 2014 geven het volgende begrotingsaldo.

Tabel 6 – Bepaling van het begrotingsaldo

Begrotingssaldo 2014	Initiële begroting 2013	Ontwerp van aanpassing 2013	Ontwerp van initiële begroting 2014
Ontvangsten	89.509	88.028	91.358
Uitgaven (vereffeningskredieten)	92.799	92.607	94.665
Brutobegrotingssaldo	-3.290	-4.579	-3.307

In vergelijking met de initiële en aangepaste begroting 2013 zijn de ontvangstenramingen met respectievelijk 1,8 miljoen euro (+2,1%) en 3,3 miljoen euro (+3,8%) opgetrokken.

De vereffeningskredieten stijgen eveneens met 1,9 miljoen euro (+2,0%) in vergelijking met de initiële begroting 2013 en met 2,1 miljoen euro (+2,2%) in vergelijking met het ontwerp van aangepaste begroting.

De ontwerpbegrotingen voor het jaar 2014 van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie vertonen bijgevolg een tekort van 3,3 miljoen euro, wat nagenoeg overeenstemt met het tekort dat naar voren kwam uit de initiële begrotingen 2013 en een verbetering is met 1,3 miljoen euro ten opzichte van het tekort in de ontwerpen van aangepaste begroting 2013.

2. ONTWERP VAN MIDDELENBEGROTING

Tabel 7 – Raming van de ontvangsten

Omschrijving artikel	Initiële begroting 2013	Ontwerp aanpassing 2013	Initiële begroting 2014	Vershil t.o.v. ontwerp aanpassing 2013	Vershil t.o.v. ontwerp aanpassing 2013
29.01 Creditinteresten en meerwaarden ontvangen gedurende het lopende jaar die voortvloeien uit de kassaldi en beleggingen	250	150	300	150	100,0%
38.01 Terugbetalingen door de privé-organismen en instellingen van ten onrechte gedane betalingen	0	0	0	0	
38.02 Terugbetalingen door het C.M.D.C.	2	2	2	0	0,0%
46.01 Dotatie van de centrale overheid bedoeld bij artikel 65 van de bijzondere wet van 16 januari 1989	38.735	38.386	36.918	-1.468	-3,8%
46.02 Dotatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn)	19.847	19.847	20.244	397	2,0%
46.03 Dotatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor de lasten voortkomend uit de splitsing van de provincie Brabant	22.022	22.405	25.077	2.672	11,9%
46.04 Dotatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ingevolge het akkoord met de non-profit sector voor de periode 2001-2005	7.003	7.003	7.082	79	1,1%
46.05 Dotatie van de federale overheid voor de financiering van de taalpremies	0	85	85	0	0,0%
06.02 Diverse opbrengsten	150	150	150	0	0,0%
76.30 Verkoop van bestaande gebouwen	1.500	0	1.500	1.500	
Totaal	89.509	88.028	91.358	3.330	3,8%

In vergelijking met het ontwerp van aanpassing 2013 stijgen de ontvangstenramingen met 3,3 miljoen euro (+3,8%) tot 91,4 miljoen euro. Die stijging vloeit onder meer voort uit de hogere *Dotatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor de lasten voortkomend uit de splitsing van de provincie Brabant* (+ 2,7 miljoen euro) om tegemoet te komen aan de gestede behoeften van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (onder meer inzake winteropvang¹³). Verder houdt het ontwerp rekening met de (bij de aanpassing geschrapt) 1,5 miljoen euro geraamde ontvangsten uit de verkoop van het gebouw aan de Handelskaai, en verdubbelen de geraamde ontvangsten uit intresten en meerwaarden tot 300 duizend euro.

De ontvangsten van de federale dotatie¹⁴ zijn verminderd omdat, net als bij de andere entiteiten, een deel van de door de federale overheid toegekende middelen zal worden afgehouden als bijdrage aan de sanering van de overheidsfinanciën. Voor de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie werd die bijdrage bepaald op 2.067.211 euro.

¹³ Beslissing van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 24 oktober 2013 om in dit kader in vergelijking met de initiële begroting een bijkomend bedrag van 2,9 miljoen euro toe te kennen.

¹⁴ Zoals reeds vermeld wordt de federale dotatie jaarlijks geïndexeerd. In de economische begroting gepubliceerd op 14 september 2013, wordt voor 2014 voorlopig uitgegaan van een inflatie van 1,3%.

3. ONTWERP VAN ALGEMENE UITGAVENBEGROTING

3.1. Algemeen overzicht

Het ontwerp van initiële begroting 2014 verhoogt de vastleggingskredieten globaal met 2,1 miljoen euro (+2,2%) in vergelijking met de initiële begroting 2013 en met 1,3 miljoen euro (+1,4%) in vergelijking met de aangepaste begroting 2013, om uiteindelijk uit te komen op 98,5 miljoen euro.

De vereffeningskredieten stijgen met 1,9 miljoen euro (+2,0%) in vergelijking met de initiële begroting 2013 en met 2,1 miljoen euro (+2,2%) in vergelijking met het ontwerp van aangepaste begroting 2013, om uiteindelijk uit te komen op 94,7 miljoen euro.

De volgende tabel geeft die ramingen in detail weer volgens krediettype.

Tabel 8 – Kredieten van de algemene uitgavenbegrotingen 2013 en 2014

Vastleggingskredieten	Initiële begroting 2013	Ontwerp van aangepaste begroting 2013	Ontwerp van initiële begroting 2014	Verschil ini 2014/aanp 2013	Verschil in %	Verschil ini 2014/ini 2013	Verschil in %
Afdeling 00 – Kabinetten en Raad	1.439	1.439	1.467	28	1,9%	28	1,9%
Afdeling 01 – Algemene uitgaven van de administratie	7.985	5.894	6.372	478	8,1%	-1.613	- 20,2%
Afdeling 02 – Gezondheid	27.975	28.364	28.804	440	1,6%	829	3,0%
Afdeling 03 – Bijstand aan personen	59.003	61.452	61.847	395	0,6%	2.844	4,8%
TOTAAL	96.402	97.149	98.490	1.341	1,4%	2.088	2,2%
Vereffeningskredieten	Initiële begroting 2013	Ontwerp van aangepaste begroting 2013	Ontwerp van initiële begroting 2014	Verschil ini 2014/aanp 2013	Verschil in %	Verschil ini 2014/ini 2013	Verschil in %
Afdeling 00 – Kabinetten en Raad	1.439	1.439	1.467	28	1,9%	28	1,9%
Afdeling 01 – Algemene uitgaven van de administratie	8.029	5.809	6.420	611	10,5%	-1.609	- 20,0%
Afdeling 02 – Gezondheid	23.619	24.357	24.469	112	0,5%	850	3,6%
Afdeling 03 – Bijstand aan personen	59.712	61.002	62.309	1.307	2,1%	2.597	4,3%
TOTAAL	92.799	92.607	94.665	2.058	2,2%	1.866	2,0%

3.2. Analyse van de belangrijkste wijzigingen

De belangrijkste evoluties komen naar voren in de volgende organisatieafdelingen en/of programma's. Ze worden hierna becommentarieerd.

3.2.1. Afdeling 01 – Algemene uitgaven van de administratie

De vastleggings- en de vereffeningskredieten in de afdeling 01 dalen met zo'n 20% in vergelijking met de initiële begroting 2013 en die daling valt, net als bij de aanpassing, voornamelijk te verklaren door de schrapping van de kredieten bestemd voor de aankoop en inrichting van het « Bico-huis ». In vergelijking met het ontwerp van aangepaste begroting 2013 stijgen de kredieten met respectievelijk 0,5 en 0,6 miljoen euro.

Volgens de informatie die het Rekenhof heeft verzameld met betrekking tot de vestiging van de vzw's die actief zijn in de sociale sector (project « Bico-Huis »), heeft het Verenigd College op 24 oktober 2013 beslist om begin 2014 drie etages aan te kopen van een gebouw in de Koningstraat, evenals een volledig gebouw in de Verenigingstraat, met inbegrip van dertien parkeerplaatsen en de archieflokalen, voor in totaal 3,5 miljoen euro.

Rekening houdend met het feit dat de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie de overeenstemmende kredieten niet in haar begroting kan inschrijven omdat ze anders haar begrotingsdoelstelling niet haalt, heeft het College beslist een beroep te doen op Citydev.brussels (de vroegere GOMB) om de aankoop en de inrichtingswerken van naar schatting 800 duizend euro te « financieren ». De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en Citydev.brussels zullen een overeenkomst sluiten voor de huur en/of het gebruik van die gebouwen.

Deze operatie komt in de initiële begroting 2014 hoofdzakelijk tot uiting door de inschrijving van een krediet van 0,3 miljoen euro in basisallocatie 01.01.12.04 – *Beheerskosten van gebouwen ter beschikking gesteld van vzw's*. Volgens de beslissing van het Verenigd College gaat het om een raming van de werkingskosten van de gebouwen nadat ze in gebruik zijn genomen.

Het Rekenhof wijst evenwel op een tegenstelling tussen de beslissing van het Verenigd College enerzijds en de verantwoordingen bij de algemene uitgavenbegroting volgens welke dit krediet, naast de genoemde werkingskosten, « *de jaarlijkse terugbetaling aan Citydev.brussels voor de tussenkomst in de aankoop- en de installatiekosten* » omvat en, anderzijds, de nota aan het Verenigd College met betrekking tot de initiële begroting 2014, volgens welke dit bedrag bestemd zou zijn voor de huur van het door Citydev.brussels aan te kopen en in te richten gebouw.

Het Rekenhof stelt aldus vast dat de aard van de beoogde operatie niet duidelijk blijkt uit de verschillende documenten, aangezien het gebouw nu eens wordt aangekocht en dan weer wordt gehuurd. Er is echter een fundamenteel verschil tussen huren en kopen wat de aanrekening op de begroting en de weerslag op het naleven van de begrotingsdoelstelling betreft.

Voor het overige is de grootste stijging van kredieten in deze afdeling terug te vinden bij de bezoldigingen van het personeel (BA 01.0.1.11.03), die met 600 duizend euro stijgen. De informatie in de algemene toelichting en in het verantwoordingsprogramma over de kredieten voor de overstap van sommige statutaire ambtenaren naar mandaatfuncties, mist echter duidelijkheid.

3.2.2. Afdeling 02 – Gezondheid

De kredieten van deze afdeling stijgen in beperkte mate in vergelijking met de aangepaste begroting 2013 (+0,4 miljoen euro bij de vastleggingen en +0,1 miljoen euro bij de vereffeningen), door het inschrijven van de vereffeningskredieten nodig voor de in de voorgaande jaren aangegane vastleggingen in programma 04 – *Geestelijke gezondheidszorg*. Daar stijgen de vastleggingskredieten met 0,2 miljoen euro en de vereffeningskredieten met 0,1 miljoen euro.

In vergelijking met de initiële begroting 2013 belooft de globale stijging meer dan 0,8 miljoen euro, zowel bij de vastleggingen als bij de vereffeningen, wat respectievelijk neerkomt op +3% en +3,6%. Naast een indexering van 2% van de via deze afdeling gefinancierde diensten (3% voor de diensten van de geestelijke gezondheidszorg) kregen diverse initiatieven aanvullende middelen toegekend die over alle programma's gespreid zijn (met

uitzondering van de investeringen). Het gaat in totaal om 445 duizend euro bij de vastleggingen en 462 duizend euro bij de vereffeningen.

3.2.3. Afdeling 03 – Bijstand aan personen

De vastleggings- en vereffeningkredieten van deze afdeling stijgen in 2014 in beperkte mate ten opzichte van het ontwerp van aangepaste begroting 2013 (+0,6 % en +2,1 %). Ze vertonen evenwel de grootste stijging in de begroting ten opzichte van de initiële begroting 2013 (+4,8 % en +4,3 %, wat in het laatste geval neerkomt op respectievelijk +2,8 en +2,6 miljoen euro).

De kredieten zonder de investeringen

Wat de kredieten zonder de investeringen betreft, doen de stijgingen zich voornamelijk voor in de volgende programma's.

- Programma 04 – *Thuislozenzorg* :+2,0 miljoen euro bij de vastleggingen en +2,9 miljoen euro bij de vereffeningen. Zoals in de aanpassing 2013 situeert de toename zich voornamelijk bij de kredieten van BA 03.4.1.33.01, bestemd voor de toelagen voor privéverenigingen die nachtasiel en dringende opvang aanbieden (+1,1 miljoen euro voor de vastleggingen en +2,2 miljoen euro voor de vereffeningen).

Bij de vastleggingen zijn die extra middelen inzonderheid bestemd voor de toekenning van een aanvullende toelage van 0,9 miljoen euro aan de vzw Samusocial. Bij de vereffeningen dient de bovenvermelde verhoging om de betaling van de bovenvermelde toelage en die van de voorschotten in het kader van de winteropvang 2014-2015, voor een bedrag van 1,1 miljoen euro¹⁵, te dekken. Het totale vereffeningkrediet van die basisallocatie (4,9 miljoen euro) omvat onder meer ook de middelen voor de winteropvang 2013-2014 (1.420 duizend euro waarvan 1.100 duizend euro voor Samusocial), waarvoor de overeenstemmende vastleggingskredieten aan de aangepaste begroting 2013 werden toegevoegd.

Binnen hetzelfde programma worden de toelagen voor de opvangtehuizen (BA 03.4.2.33.01) overigens opgetrokken met 0,5 miljoen euro om een nieuw opvangtehuis voor vrouwen zonder/met kinderen van 31 plaatsen op te starten. Het ingeschreven bedrag dekt een periode van 9 maanden. Er wordt eveneens een verhoging van de subsidies voor de omkadering van het steunpunt La Strada¹⁶ en voor 8 dagcentra¹⁷ vastgesteld voor in totaal respectievelijk 175 en 148 duizend euro voor de vastleggingen en de vereffeningen.

- Programma 05 – *Beleid ten voordele van de gehandicapte personen*: +0,4 miljoen euro voor de vastleggingen en de vereffeningen. Naast een indexering met 2% stijgen de kredieten voor de subsidies aan de erkende instellingen (privésector)¹⁸, die voorbehouden zijn voor de subsidiëring van 6 dagcentra en 4 verblijfscentra met 3 %. Die stijging houdt inzonderheid, net zoals de aanpassing, rekening met de aanpassing van de erkenningscategorieën voor het Verblijfscentrum voor Doven en Slechthorenden.

- Programma 06 – *Openbare centra voor maatschappelijk welzijn* : +0,4 miljoen euro bij de vastleggingen en de vereffeningen. Die stijging is voornamelijk het resultaat van de aanpas-

¹⁵ De initiële begroting 2013-2014 voorzag niet in kredieten voor de vereffening van de voorschotten 2013-2014 van die opvang.

¹⁶ BA 03.4.5.33.01.

¹⁷ BA 03.4.6.33.01.

¹⁸ BA 03.5.1.33.01.

sing van het bedrag van het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn¹⁹ (+2,0 %), overeenkomstig artikel 5 van de ordonnantie van 10 maart 1994 tot vaststelling van de regels voor de verdeling van de algemene dotatie aan de gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Ter herinnering: het percentage van de aan dat fonds toegekende dotatie is sedert 2005 vastgesteld op 7,0 %.

De investeringkredieten

Wat de kredieten van programma 07 *Investeringen* betreft, worden de volgende evoluties vastgesteld in vergelijking met de initiële begroting 2013:

- de kredieten van BA 03.7.1.51.01 voor de financiering van de meerjareninvesteringsplannen van de privésector in de rusthuizen (2008-2015) en de meerjarenplannen in de sector van de gehandicapten (2009-2015), zoals geactualiseerd op 18 juli 2013 door het Verenigd College, dalen met 0,9 miljoen euro voor de vastleggingen en stijgen met 0,1 miljoen euro voor de vereffeningen;
- de kredieten van BA 03.7.1.61.01 voor de financiering van de meerjareninvesteringsplannen van de openbare sector in de rusthuizen (2008-2015), zoals geactualiseerd op 18 juli 2013 door het Verenigd College, stijgen met 0,4 miljoen euro voor de vastleggingen en dalen met 1,7 miljoen euro voor de vereffeningen.

De vereffeningkredieten voor het totale programma bedragen 3,2 miljoen euro (en niet 2,2 miljoen euro zoals vermeld in de algemene toelichting), d.i. een vermindering met 0,5 miljoen euro ten opzichte van de initiële begroting 2013.

Die toelichting vermeldt ter verantwoording van die vermindering van de vastleggingskredieten dat de klassieke financiering wordt vervangen door de alternatieve financiering (gebruikstoelagen) in de sector van de rusthuizen maar niet in die van de gehandicapten²⁰. Die verantwoording is niet coherent. Het Rekenhof stelt immers vast dat de vastleggingskredieten bestemd voor de investeringen in de rusthuizen van de openbare sector met 0,4 miljoen euro stijgen.

De totale vereffeningkredieten die aan dat programma worden toegekend, belopen 2,8 miljoen euro, d.i. een daling met 1,6 miljoen euro. De vermindering van die kredieten slaat wel degelijk op de investeringen van de rusthuizen van de publieke sector, zoals was het Verenigd College aangekondigd.

3.3. Beschikkend gedeelte van de ordonnantie

Afwijkende bepalingen met betrekking tot het voorafgaand visum van het Rekenhof

Artikel 3 van dat beschikkend gedeelte is voorbijgestreefd, aangezien het verwijst naar artikel 15 van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof, die niet meer van toepassing is op de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie sedert de inwerkingtreding van de ordonnantie van 21 november 2006 houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle.

Aangezien deze ordonnantie de afschaffing van het voorafgaand visum van het Rekenhof op de uitgaven van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, en bijgevolg de af-

¹⁹ BA 03.6.1.43.01.

²⁰ Voor die centra is geen beroep op alternatieve financiering gepland.

wijkende bepalingen van dat visum, vastgelegd in artikel 15 van de wet van 29 oktober 1846²¹, heeft bekrachtigd, dient er in het beschikkend gedeelte van de begrotingsordonnantie geen afwijking meer te worden opgenomen ten aanzien van die bepalingen.

Belangrijke delegatie van prerogatieven op het vlak van de begroting

De artikelen 9, 10 en 11 van de ontwerpordonnantie houdende de algemene uitgavenbegroting voor het jaar 2014 zijn identiek aan de overeenstemmende artikelen van de ordonnantie van 23 december 2011 houdende de algemene uitgavenbegroting van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie voor het jaar 2012 en van 21 december 2012 houdende de algemene uitgavenbegroting van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie voor het jaar 2013. Het Rekenhof verwijst bijgevolg naar de commentaar en opmerkingen die het in dat verband had geformuleerd in zijn verslag over de ontwerpbegrotingen 2012 en 2013. Het herinnert eraan dat die bepalingen aanzienlijke prerogatieven inzake begroting die de Verenigde Vergadering toekomen, delegeren aan het College.

3.4. Uitstaand bedrag van de vastleggingen

Het verschil van 3,8 miljoen euro tussen de vastleggingskredieten en de vereffeningskredieten vertegenwoordigt de potentiële stijging van het uitstaand bedrag van de vastleggingen in de loop van het begrotingsjaar 2014.

Die stijging zou bovenop die van het ontwerp van aanpassing van de begroting 2013 (4,5 miljoen euro) kunnen komen en, in de hypothese dat alle kredieten worden opgebruikt, op het einde van het jaar 2014, leiden tot een totaal uitstaand bedrag van 149,7 miljoen euro (65,7 miljoen euro zonder de prefinanciering van de subsidies voor de bouw van ziekenhuizen), rekening houdend met het vastgestelde totaal uitstaand bedrag op 31 december 2012 (141,4 miljoen euro; 57,4 miljoen euro zonder de prefinanciering).

4. NALEVING VAN DE BEGROTINGSDOELSTELLING VAN DE GEMEENSCHAPPELIJK GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

4.1. Doelstellingen en begrotingstrajecten voor België en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

Om de doelstelling inzake een structureel tekort van maximum -1,2 % in 2014 te halen dat door de Europese instanties is vastgelegd, dat voor België in zijn geheel een nominaal tekort van -2,15 % zou vertegenwoordigen, heeft het overlegcomité op 17 juli 2013 zijn instemming betuigd met de vaststelling van de begrotingsdoelstellingen voor entiteit I (federale Staat en sociale zekerheid) en entiteit II (gemeenschappen, gewesten en lokale besturen), met dien verstande dat de saneringsinspanningen om die doelstellingen te halen van structurele aard zullen moeten zijn en de ESR-normen in acht zullen moeten nemen.

Voor entiteit II werd een globale doelstelling vastgelegd voor een overschot van 0,1% van het BBP, die in hoofdzaak op de schouders van de lokale besturen zou moeten terechtkomen; de gemeenschappen en de gewesten zouden in 2014 een begroting in evenwicht moeten bereiken.

²¹ « De stukken tot staving van de schuldvordering mogen na het visum worden ingebracht ... ».

Er werd in dat verband een verslag aan de Nationale Bank van België (NBB) gevraagd om de resultaten van de verschillende componenten van de lokale besturen en de verantwoordelijkheden van elk van de overheidsniveaus te analyseren.

Het overlegcomité heeft overigens beslist al vanaf de initiële begroting 2014 vervroegd te starten met de bijdrage van 250 miljoen euro die de deelstaatentiteiten moeten leveren tot de sanering van de overheidsfinanciën, die in principe zou moeten worden gehaald bij de inwerkingtreding van de zesde staatshervorming op 1 juli 2014. Voor de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie belooft dat bedrag 2,1 miljoen euro (cf. punt 1).

Hoewel de omzendbrief voor de begroting dit oplegde, heeft het Verenigd College geen meerjarenraming voor de periode 2015-2018 opgenomen in de algemene toelichting.

4.2. Berekening van het vorderingensaldo

De algemene toelichting van de begroting 2014 vertaalt de beslissing van het Verenigd College om op het saldo van de begroting 2014 (- 3,3 miljoen euro) een positieve correctie van 3,3 miljoen euro toe te passen, gelet op de vermoedelijke onderbenutting van de kredieten, wat neerkomt op 3,49 % van de vereffeningskredieten.

Dat percentage lijkt realistisch in het licht van het percentage van niet-uitvoering dat in 2012 werd vastgesteld (6,4%), maar het ligt hoger dan het in de rekeningen vastgestelde percentage van de jaren 2011 (3,2%) en 2010 (2,7%).

Rekening houdend met die correctie komt de begroting *ex ante* op basis van de door het Verenigd College ingediende ontwerpen uit op een vorderingensaldo van nul euro, in overeenstemming met de door het overlegcomité vastgelegde globale doelstelling van een begroting in evenwicht voor entiteit II. Dit vorderingensaldo vereist wel dat dit voor 2014 in aanmerking genomen onderbenuttingspercentage wordt bevestigd.

Deze berekening wordt in de volgende tabel samengevat.

Tabel 9 – Vorderingensaldo 2014

	Ontwerp van initiële begro- ting 2014	Ontwerp van aangepaste begroting 2013
Ontvangsten	91.358	88.028
Uitgaven	94.665	92.607
Begrotingssaldo	-3.307	-4.579
<i>Onderbenuttingen</i>	3.307	3.279
Vorderingensaldo	0	-1.300

Il existe aussi une version française de ce rapport.
Er bestaat ook een Franse versie van dit verslag.

ADRES

Rekenhof
Regenstschapsstraat 2
B-1000 Brussel

TEL.

+32 2 551 81 11

FAX

+32 2 551 86 22

www.rekenhof.be